

1923 йылдан
башлап сыға

ЙӘШЛЕК

Шәмбе

24

МАРТ

1990 йыл.

№ 36 (7542).

Хакы 3 тин.

ВЛКСМ-дың Башкортостан Өлкә Комитеты органы

БЫЛ ҺАНДА
УКЫҒЫЗ:

АСЫКТАН-
АСЫК
ҺӨЙЛӘШЕҮ

— 2-се бит.

ШАНДАҮ

— 3-сө бит.

Замандаш

Һүз — йәш
язуысыларға
— 4—5-се биттәр.

Вил ҒҮМӘРОВ
ЯЗЫЛМАҒАН
БЕР ТАРИХ
ЭЗЕНӘН

«ЙӘШЛЕК»

ЙӘШӘРТГӘ

ТЕЙЕШ!

— 6-сы бит.

Язмыш
тыңғырауы

— 7-се бит.

Оло
Ырғыз
буйында

— 8-се бит.

ОҢ ХУЖАҢЫН КӨТӘ...

Р. МӨХӘМӘТОВ фотостуды.

БАССР прокурорына асык хат

Безҙең күңелдәргә әриеткән бер һорауға һамаң яуап таба алмайбыҙ һәм безгә мәрхәтәп итергә булдыҡ. Бәлки, һеҙ яҙам итерһегеҙ.

Без 1988 йылдың азында интернаттан ҡыуылып кайтып киткән Азат Хәсенов тураһында әйтергә булдыҡ. Ул етем бала ине, атайы юҡ.

Азатты тәндә йокламай йөрөгәндә тотоп, шуның өсөн тыуыуға инетләйҙәр ине. Бер көндө без, 8 «А» класы малайҙары, мәктәп күләмендәге бер байрамға һуңлап, бармай, ятҡа калғайныҡ. Шуң ваҡыт безҙең бер малай, туалетҡа кергәндә Азатты асылынып торғанын күрөп, безгә әйтте. Тәүҙә без алтырашта калдыҡ, ышанманьыҡ, йүгерешеп туалетҡа керҙең... Азатты тиз генә әлмәгенә ысҡындырып, бүлмәгә индереп һалдыҡ. Исенә килтерҙең. Берәүебез йәһәт кенә врачка йүгерҙе. Ул арала тәрбиәсе Юлдыбаева Ғөлсирә Ғазыловна килеп етте. Медсестра укол һалғас, тынысландың.

Азат был ваҡытты «оноторға» тура килде: безгә был турала һүз ҡуҙғатмаһа ҡу.

шылды. Азат кайтып китте: э безҙең күңелдәргә таш тәйәр калды.

Шулай ук ошо йылда интернаттан эштән враттың китеүе, Азат уҡыған кластың тәрбиәсеһе Ш. Н. Ардашированың да китеүе безҙең баштағы уйҙары ҡуйырта ғына төштө...

Азат урынында безҙең һәр беребез була ала ине... Ләкин бындай факттар «Йомолон» калдырыла һәм ундай уҡыусыларҙан тиз генә «жотолалар». Газетаға язылған хаттарыбыҙдан һуң да, бәлки, күптәребез интернатта калмас йәки калдырмаһтар. Уларҙың араһында ла интернаттан ҡыуылыуы ауыр кисереүселәр булыуы ихтимал. Шуға күрә тиз арала ошо ваҡыт буйынса тикшеревтер башлауығыҙы үтенәбез.

Был факттарҙы дәрәжәләп, ҡултамғаларыбыҙы ҡуябыҙ.

1-се интернат-мәктәптән 10 «А» класс уҡыусылары: Зариф АБДУЛЛИН, Илшат ӘХТӘРОВ, Ринат САБИТОВ, Филус ДӘУЛӘТШИН, Әнүәр ИӘМИЛЕВ, Руслан МАРТЫЯНОВ;

—хәҙерге ваҡытта интернатта уҡымаған шәһиттәр: Филус МОСТАФИН, Айрат ӘХМӘТИӘНОВ, Рәстәм АТАНОВ.

ДЕТЕКТИВКА ЯКЫН «ТАРИХ»

«Интернат — тар тат натым!» мәҡәләһенәң яҙылыу тарихы детективты хәтерләтә. Үҙегеҙ уйлап ҡарағыҙ. Мәктәп администрацияһын, тәрбиәселәргә йәһәт мәнәсә, 27 февраль кенә мәҡәләһең авторҙары кискә 21 сәғәт 20 минутта дейм ятатҡа ҡилеп йнәләр. Ә был ваҡытта балалар йокларға әҙерләнергә тейеш. Ә килеүселәр хат авторҙарын комсомол комитеты бүлмәһенә йылар. директорҙың тәрбиә буйынса урынбаһары Ғ. Ғ. Бикбаев та ошо ваҡытта ятатта була. Ә Ю. Мәхсүтов, үҙең кем булыуын, тайҙап, һиндәй йомош менән килеүен әйтәһе урынға. Ғәйнулла Ғәйнетовичты комсомол комитеты бүлмәһенә ҡыуып сығара. Ә Ғәйнулла Ғәйнетович хәбәрселәргә һөйләшеүгә иртәгәгә кискәтерергә тәкдим итә. Ләкин егеттәргә күндөргө булмай: бүлмәлә уҡыуысыларға улар был һөйләшеү өсөн директорҙың рәхсәт алыныуы хатһында белдерәләр. Был ғына ла түгел, артабан дүрт көн буйы микрофон менән мәктәп буйлап үзәрәһә «кәректә булған» мәғлүмәттәр йыйып йөрөү.

Авторҙарҙың хат яҙыусыларҙы әҙерләнгәһәр тип ышандырыуҙары ла — тепло ялған һәм үзәрәһәң шәхсәтәрән үтә баһалау. «Йәшлек» редакцияһынан хәбәрселәр килеп өлгөрмәһә, был ваҡытта һи менән бөтәһе билдәһәҙ ине... һәр бер коллективтың, шуң һисәптән мәктәптән дә эскә тормошонда хәл ителмәгән проблемалары бар, һәм уларҙы хәбәрселәр генә хәл итә алмай. Был һүз ыңғайы ғына.

Әгәр ҙә мәҡәлә авторҙары сак ҡына объективлыҡ күрһәтәһәр, хатта ҡул ҡуйыуы уҡыусыларҙан күбәһенәң уның әстәһә тураһында бер нәмә ла белмәүҙәрән асыҡларҙар ине. Сөнһи хаттың тексы ҡултамғаларҙан бөтөнләй айырым биттә булған бит! Ә һиһәгә ҡул ҡуйыуы тип һораусыларға «коммунизм төгәйбөз». «әрмән һәм азербайжан халҡына яҙам ойошторабыҙ» тигән кеүегерәк яһаттар-бирелгән. Әйткәндәй, был да һүз ыңғайы ғына.

Һүз ыңғайы ғына тағы шуны әйтәһәр үтергә көрәк: йлыу 13 февраль көндө язылған. Ә был көндөн алда ғына, комсомол комитеты секретарына, ул өс 10-сы класстың ғүмерән һәм һаудығын ҡурҡыныс астына ҡуйыу сәбәһә, икенсә эш әзләргә тәкдим ителгәһә.

Хәбәрселәргәң уларға «әстән» баһым яһауҙары тураһындағы һүзәрә ла уйырма ғына. Комсомол Өлкә Комитетында бер генә кеше ла Мәхсүтов менән дә, Ишемғолов менән дә, «Ленин» газеталығының редакция ағзалары менән дә һөйләшмәһә. Ә «Йәшлек» газеталы тарафынан мәктәп етәкшеләренә ғәйеп итеп ине катлы йорт һәм теплица өсөн котлован һәм траншеялар ҡазыу ҡуһыла. Авторҙарға был хатта аңлатма бирелгәһә, шулай ҙа төҙөтмәһәндәһә (Аҙағы 2-се, 3-сө биттәргә).

Газетанын 3 март нанында басылып сырткан «Интернатным — тар жанатым» тиген мөнөлө көмөгөстөлөктө иш резонанс умууырды. Редакция хаттар алыуын даулам итв. Ошо хөлгө тарата 1990 йылдың 14 мартында 1-се хамлы республика ин-тернат-мөктөбөнөң укытуысылар, тәрбиеселар, етселкен нем уытуысыларын дакем мөктөп мыйылшы булып үттө. Уны асып, мөктөп директоры И. И. Веллех коллектияты интернат тормошонда үзүрөн борсоған хордаулар буйныса асыктан-асых кейилеүгө сагырыз. Фемер алышыуға 36 кеше, шуп ишөл-төн 23 укыушы һәм 13 укытуысы, тәрбиесе жатнашты. Нерз-төң иттибарлыгызга сыгыштардың ныскартылған вариантны тахиди итөбөр.

Булат БИКТИМЕРОВ,
10 «А»: — Хатта култамга
куйгусылардын береке —
мин. Эле осыем бер вакыт-
та ла минең айберзәремдә
сотыноноп йөрөмиз. Э бында
улыузан халыттам, кемдер
шахси айберзәремдә тутары-
нып сыйткан. Хәтерем нык
талды. Азаттан, обход йө-
регән, тил әйттеләр. Күмәк-
ләшәп үз-ара һойләштәк тү
хат һаырга оулдың. Унда 72
култамга һыйылгайны. Әле
залда ултыргандардын да
күбеһе был хатты яклый-
лар... Бездә шахси торма-
шобоз ютмыни? Без машина
түтәл, үз фекеребез ҙа бар...
Фәһим **НАБИЕВ** 10 «А»:

— Хат язгысыларзың бер-
не лә үз култамгаһынан
баш тартмас, тип уйлағым.
Язылгандар иң ауыр про-
блемалардан ике. Яд итерга
вакыт нәлмай, Теләмөгән
сараларга кәсләп һөрәтәләр.
Пәйге көндәрзә душ эшләр.

Шамил РӘЖӘПОВ. 10 «Б»:
— Был мәктәптә 6-сы клас-
тан алып укыйым. Яңшы-
ытты оңотмам. Әлбиттә
бегә 10-сыны шым гыла
мамаллап куйырга ла була.
Якин насарлык тураһында
барыбер өндөшмәи тала
алмас инем. Интернатта
килгәндә бездән класс егет-
тәре бөтәһе лә тиерлек жу-
айға йөрөнөләр. Ә хәзер
шуларҙың берәһе калған-
мы? Башкорт мәктәбендә
шлык музыка коралдары
түнәрәктәре булмауы мәнән
килешмәйем. Мәктәп спорт
мәнән шөгәлләнүгә лә бар-
маң аша карай. Көнө буйы
12 сәғәт хәрәкәтһе улты-
рырга тура килә. Түнәрәктәр
башлыса предметтар буйын-
са гыла өшләр.

Ансар ӘХМӘТИӘНОВ, 10 «Б»:
— Хат өсөн туулыңыңа ыял
бирә аләм. Мөһтөпкә рөхмәт,
Лөкин үткән мөһән генә йәшәү
мөһкин түгел. Бездә кызулар
бар, ти. Лөкин төрпәт озаңа
бармагаск. Ул барыбер чак-
шансак. Интернатта ухыуылар
үз мөһкинлектөрән аса алмай-
дар.

Сегиз ЦАРПОПО, 9-дк: — Газетала дөңөс азылган. Йөшүл шарттары көмөктөштөрдүк түгөл. Ауылга да хайтып итеп булмай, сенки «интернаттан кыуылган» тип койгөйөсөктөр. Администрацияга маршы йүз өйтүлө да куржыкчы! Бөгдө саналыпдацияны ийиле, ашкана-да сөнселер таратыла, кинте — нире йылып алына. Тикше-реуселер булмиза, калатпарзы, ташыгаздыгы сода менем йиуура керек кинде беллос төйинг! Бир — мийдэгиле.

— Газета безгә шәмбе лә, дүшәмбе лә алакмане, Кемдер йатерган... хәбәрларлыг ятшы туйылмаган. Карал булмагас, нимәгә үз телеви булар үзәк төрөү, нимәгә үз телевизорлар?

Айгөл ЭМИНЕВА, 9 «В»

булмаймы ип шунда? Союз-
даш республика статусы
өсөн көрөшөбүз, а үзөбүз
башкорт теле йүлөп үнү-
түлмай. Яңыраң 23 феврал-
га арнап стена газетанын да
башкортча сыгаргайныч.
Азак Рәйес Тимербакович
(Хайруллин, восприн — ред.)

көлө буйы укийзар. Уларга күнөл йалыны етешмөй. Үсө тапнас, элбитте, аңларзар... Калалагы тистерээр менен сагыштыранда без культура үсөмө жыганын күпкө артта аяперибиз.

Илдар КУЛБАХТИН,
10 «Б»: — Бында ултырган-

ракмәйәсәк. Эксперимент барып сыгырга окшамай...

Ф. Б. БИКБАЕВ, директор урынбасары: — Ошо сәхнә-
нән әле ниндәй генә «арти-
стар» сығыш яһаманы. Рес-
публика белмәгән «артистар-
зы» тыңланыңыз. Күпартар-
тәтәмәй ул. Ай һайын театрга

Асыктан-асык һөйләшеү

— Учыусылар — директоруң, директор учыусыларзы аңла-
ман. Ниңдэ безден ауызың
томаларға... Вымпеелар өсөн
ярышта, мәсәлән, ике класс
беренсе ырышта дөгүзә итпә,
улар үз-ара һуғышыуга тиш-
лем барып етә. Дустар, клас-
тар араһында бөгә яңыш
мөнәсәбәттәр бозола. Бындай
вымпеелардың кәрәге лә
юк... Линейкаға сығарыулар
балаларзы түбәнһетер генә
ул... Үткән азиялә бешмәгән
котлет ашап көнө буый күңе-
лем болғанды. Ашаған итәр
зә күп остракта сей була.
Санәпидстанция китлән о-
страктарҙа ашау яңыһыра ла
ул яңышырыуын... Пыл һайын
без ремонтта катнашабыз.
Эшләгән аҡсалардың да
һайҙа киткәнлеген һисектер
белергә хәрәк.

Рәмиә МӘЖИТОВА,
9 «Б»: — Ильяс Иштуғанович «утытыусылар һәм утытыусылар дөйөм организм ула» тиге. Шул организмдың нисек ашлагәнен беләһе ине. Бөгөн миң «утытыусылардың Люция Гәрәевнаға бойкот илган иткәндәрен ишеттем. Алтырауымдың сизе булма ны. Рәйсес Тимәрбакович: «Поварлар 90 һумға ашлар йөрөйзар. уларға рәхмәт әйтәргә тейешһегез ала». тигәһне, е комиссия ағзаларынан безгә поварлардың аш хаты 200 һум икәнлеген белдем. Ошонай халдә дөйөм организм тураһында һүз булуы мөһкинме?

Илдар ТАИПОВ, 10 «Г»: — Ильяс Иштуганович, без «кышкы батка тазенек» тилебез. Унда нисаме мен һум акса ките икән, айтмәчегезме? Яңылыштан ғына ватылган тазрәләр өсөн аксаңы үз кесәбездән түләрә кушалар... Мин уткысылар сореты тазергә сатырам.

Гөлнур ВӘЛИЕВА, 10 «Д»:
— Уштыгусылар хатты Илшат Нәбиевич Нәки Люция Гәрәева ойшотторган, изәр. Был дәрәс түгел, үзәбез яз-зык. Илшат арайзы тафы да, аятырак киноға барырга ко-торто, тип тә гәйләлэйәр. Билеттарзы касан барыуы-быззы з-тмай һопан алдык. Бында үзәбез гәйләде.

Гөлшат САДИКОВА
10 «А»: — Безден интернат
— башкорт мәктәбе. Өс йыл
эсендә безен класта гына
һиндз башкорт теле уңытыуы.
сыһы алмашынды. Бөтә Башк
торгостанда ыһылап аһлар
лек берәй уңытыуы табы

килеп, беззе «милләтселәр»
тип арзан китте... Комсомол-
тетта безгә прек юл. Линей-
кага тиклем администрация
тысылып, бөтә карарлар за-
үзгәртепел бөтә. Ашханак-
килгәндә, нини без укыты-
сылар менәп бер тазандан
ашамыйбыз? Уларга инесе-
тәрлөрөк итеп бешереләр
бит...

Г. З. БАДРАНОВА, физика
укунтуусушы: — Хаттагы по-
рауаздары группаларга тикши-
реп, чарар чабуул итеп, адми-
нистрацияга сыгып чараныгызы-
мы? Һеззек асайаргезге за үзе-
гиздег шәхси өйбөргөзге чар-
райзар. Тикшеру дөрес түм-
гел тикмөгез. Язгас, нике «ми-
де арахы, тамеке таптылар»,
тип өстәменегез. Ошо трибуна-
нан спорт секциялары чарай-
гыңыз, ө үзегез иртәсөк зар-
ядкага сыгырга лә кренөгез-
гез. Етәһнезлектәргә гел ке-
шәнен элөйнегез.

Айгөл ҒАПСИНА, 9 «А».
— Уткан азнала безең класс
аишханала дежур иткәйне.
Бер көндө тоштәй һун ал-
малар, апельсиндар килтер-
зеләр. Егеттәр бушатышты.
Ләле апай артты каптанан
килеп нигән «Жигули» зағы
бер ағайа «апельсин һатты»
Акса алды. Быны нисек аң-
ларга? Комиссия йәшерелгән
һут тапты. Поварзәр бези
аһһарзы. Тикшерүселәр шу-
лай ут ташландык азыктар
һауыгында ике бүлкәт кол-
баса тапты. Ниңә йәшерәләр
һун?

Ансар ЭХМЭТИНЭНОВ
10 «Б»: — Былтыр администрацияға етешпезлектөр тураһында өйткәйлек. Бездә өндө тығыш туғызлар. Директор комсоргты сатырытып егетәрдә котортаһың, тигән... Сауна, саңғы базалы булыра тейеш ине... Аксарлар тураһында Хаков төндөшкәйне. Азаттан уны быштау табып, кыуып кайтарзылар.

Айгөл ЮНЫСОВА, 10
«Г»: — Без икенсе яткарат
киттек, бурай. Астан үлмөй
без, укытыусылардың ашар
а хотучтары барзыр бит.
Интерват балаларында кир
сифаттар барлыкта килеү
мине борсой. Укытыусыла
ошаклашырга, алашырга
ялағайларыга өйрәнэлэр һә
был кылыттар хуплау таба
Бигерек тө бәләкөс кластар
за был эш күң һейелдерел
гән. Улар бит әле балала
ғына, күчелдрә лә өскерһә
Ә нимәгә өйратөһегез? Ба
ләкәстәрзәң балалыгы — ба
лалык түгел. Уларга өл
курсак уйнарга көрәк, өмм
10-сылар мекән бер катарзә

дар береһе лә фәрештә түгелдер. Ләкин үз фекерҙәре белдергән осон утыусыларҙы лаға тырттырыға көрәк мей. Вез үз илебез граждандары булыға өйрәнөбөз. Рәүеф Ғәзизович Коримовҡа рәхмәтем зур. Ул — мәктәптә патриоты. Ләкин яңығыз ғына спорт өсөн бер нәмә лә өшлөй алмайсаң. Балаларға, администрацияларға ярҙам итергә тейеш. Әле залда конфронтация бара. Администрация һәм мәктәп үҙара һуғышырға йыйынған тиерһен. Улайтыға ярамай. Компромиста барырға көрәк. Ветәһенә лә яҡшы булыһын.

Гүзэл НУРИЕВА, 10 «В»
— Мин алдагы укыусыларда
кушылам. Шуну ғына өстә
тә теләйм: Люция Гареевна
га икенсе эш эзләргә куш
тандар. Беззе ятлаганы өсе
уны укычыга итагезсезе ян

Р. Ф. КЭРИМОВ, физикол
тура уйгытмусыны: — Хатт
өлкөндөрдөн кемдер язы
биргөн да һез кул куйга
һыгыз, тигөн фенер бар. У
уй дөрес түгөл. Укыусыла
язган. Ләкин проблемадар
икенсе төрлөрөк хәл итер
кәрәк ине. Ашханага хәз
барыуы да оят...

В. Ш. БАХТИНЭРОВ, ө
кән тәрбиәсе: — Мин 30 й
дан ашыу ментәптәртә,
йыл интернатта эшләй.
Еңел түгел ул. Бер вақы
та ла укыусылар мен
ошондай хәлгә калганым ю
Бюрола тикшергәндәре ба
кынын булманы. Ә хәз
ткыйын. Көнө-төнө һезз
өсөн эшлایбәз, һеззән өс
тегелән, бынынын алабы
Күлме бозаһыңыз, үзегә
үпкөлөгөз. Һеззә һәр вак
ятшы булырга тырышабы
Интернат миңә өсөн изг
уга хыянат итергә теләмәй.
Бергәләп уйлашабыз

Дания Вәлиәхмәтов.
10 «А»: — Социалист
ярыштарға обходтағы кеш
ләр үз кластарына балда
өстәп, башкаларға көметер
тырышалар..

Залия ХУЖИНА, 10 «А»
— Геометриянан Фанур Фар-
горович без белгән нәмәдәр:
ла белмәй, һоранан, аңла-
май, Минен белем түбән-
де. Игитхандар етеп ил-
Класс менән икенсе утытты,
сыз туйууыгырды талап ит-
биз.

Нэжиг ГӨБЭНЗУЛЛИ
10 «Г»: — Үзидаралыг нсе
өсөн гэнэ. Вымпелдар мө
тэлтэн нэг бэрэбэзгэ дэ

киноға барып есеп атса кү-
сереп торабыз... Тикшерген
сатта 8 ЮД азыны менен
йерепом, Комсорг та бар иле,
Бал жолдар, тиген жүз тарал-
гайны, Араты, төмөкө жем
башта номолор талтыты, Тик
шеруулар алек те булган
Өгөр төдөмөпөгөз — үткөр
масбез...

А. Ә. ГӘРӘЕВА, рус теле
укуытучысы: — Әлеге Ая
Ылыш интернатта комсомо,
ойшманының ашлэмәуен
бер дәлил. Был турала пр
тәрәк һөйләшәргә көрәк ин
Пыйылыштың протокол
алып барылмай, Тарар сы
гарырга ла көрәктер. һезз
хатыгыз мөктәптәң. һезз
төһрәү УА.

Т. М. ҒӘНИЕВ, физика укы-
туусыны: — Иыйылыш ике л-
герга бүленде: укыусылар җа-
уактыусылар. Булай прам-
Етешнезлектөрдө тапмыр мен-
бетөрөгө тәйшәш. Аштр-
бармаын тил кенә эшлән-
эш рәтләнмә. Администр-
нешөгә гәйеп ташлай икән, ук-
даллилләргә нәрәк. Комсорг и-
нога ебареп укыуусыларның и-
мерән муруныс астына ху-
йанәш. Ә йәйргә практикл-
хәүефнезлек техниканы бозол-
Был турала һүз за юз. Тикш-
рергә, йәлеллөгәсә аяга тар-
тырырга көрәк. Ә нисә иһа и-
келер, комиссия һәзәтләп
бедмәй торол, мәхәлләгә карш-
сыгырга булдылар.

Д. Ф. КӘРИМОВА, м
тематика укытуусыны;
Һезен, ни арала үсеп ете
шулай нугышсан булып
теүегезгә аптырайым. Уни
бөтөргә икә-әс ай жалд
Алтынга бәрәбәр вақытыб
зы өрәм тәбәз. Әгәр зә һ
мәктәптән һуң укырга ик
алһағыз, бер һүзәм дә ю
Етешһезлектәр барзы у
Үзегезгә бысратһағыз.

Х. М. КЫЯМОВ, тарих унвусынын: — Етеши лекторго кел итерге кара. Бекни, унвусулар хахлылы за эле. Демни беген тарихт имтихан туйналар. Незз бит кубегез дуап бир айма асат. Сеник доньяга тар шыгыз кала балаларына т раганда тарырат. Кеше ала денда йашуу кайфе незык үсешкен. Шахес бул рат, нез «ноль» кимеленд. Гаппен атта ла, төртгөлэ барзыр...

Ф. Г. ЗӨЛКЭРНЭЭВ:
тэрбасс:—Эшнэ тарага м
нэсбөтөгөз окшайм. "Б
зу бұрәна күтәра торғайны
Түлү гураһындағы һүз а
тыраа. Минитрактор ситта
тарап торор есөн нәркәме у
һезгә? Стекловагаға зарл
найһығыз. Бесөн әдерләгәндә
(Азғы 3-сө биттә).

ДЕТЕКТИВКА ЯКЫН «ТАРИХ»

(Дауамы. Башы 1-се биттә).
Иск. Геренсейан. Йорт түгел,
ә спорт комплексы, күрөһең,
авторлардың айберҙәре үз
исемдәре менән атарға тел-
ләре бармайҙыр; бит «Йорт»
һүҙә «спорт комплексы» ти-
гәнгә карағанда күпкә эф-
фективтар; яңғырай, Икен-
сейан, оғор аҙағынаса «прин-
ципаль» булғанда, был «жот
оско» ауыр зыт интернат-
мәктәптән директоры Н. И.
Валиев, уҡытыусылар В. А.
Боцковскийдың, Р. Ф. Кари-
мовтың, Ю. А. Ишдәттың
һәм башкалардың да актив
татышыуын күрһәткәргә бу-
лыр иле. Өсөнсөһөн, был
уряң техника ҡулайлырлыҡ
түгел. Дүртенсәһен, мәктәп
һеһә мейәһ ашһәнгән эһ
өһөһ кооператив бер тин да
аһһә аһһәһә, сөһөһ телһһә
1988 йылдың сентябрендә
үрәһәһ биттә, ә спорт ком-

Плексис өсон «котлован та-
зыу» сию ук йылдын ийген-
де булган хэл, а был ваткы-
та мөйтөпте бер инийдей ээ
кооператив ашлөмөй ине.

Авторлар интернат-мөйтө-
теге уидаралык турабында
тажрибале педдагогтар кеуек,
Фейер Лореталар: «Соци-
алистик ырым һөзөмтәлә-
рен сымгарганда бөтө
вымпедлар һәм төүге урын-
дар махсус кластарга бире-
лэсиге алдан ук асыт». Ә-
социалистик ырым һөзөмтә-
ләрөһе һомғак йнаусылар,
комсомол комитети агзалары
мөһия, эксперименталь клас-
тарда укыусыларын үзүре
мөһия һойлашеу тайга? Ҳә-
идаралык һөзөмтәһенда эш
хакы фондынан һид өйлөвә-
һенә йига жалган 19 мең 800
һум — бер инсекте та инмар
ителмөй торган факт.

1988 йылдагы уңуу йылында сығарылган 10 «А» класы ла-
йышандырылмн хантл Был
клалта мке ныл буйы «Төрбө-
сөз клас» эксперименты үт-
көрдө. Бөтө мөнтөл буйына
йөклөдөрөлгөн социалистик
ярмаша Беренсе йылды клас
I урын, а икенсе йылды II
урын алды. Ошо класла уңы-
ған 25 уңуыуын егерме ике-
не юғары уңуу I юрттарына
уңыра нмде. (Мәксәләдө һүз
1989 йыл туралында нме, 10
«А» — 8 мөше — рөд). Автор-
ларын уңуыулар континген-
ты туралында фекер йөрөтөү
ла нмгөзө түгөл. Беренсе ин-
тернат мөнтөл өтөй һәм ата-әс-
ләремә каруынч қалған ба-
лалар әсөн асылған интернат
түгөл. Мөнтөлөк уңды стату-
сы юк. Реформа мөнтөләрә
максуслаштырууы бұрыс ит-
мүл. а бәзгән мөнтөлә үт-
көшөш буйына максуслашты-
рылған; математик класлар,
мөддиди класы һәм башкорт
төлөп төрөн йөрөтүс класлар
булдырылған. Бөтө теләүсөләр-
ән дә бия мөнтөлә уңым ал-
масыра нөн көчөн асыш. Ошо
класларга мсынлап та уңыра
төләүсөләр генә уңымалар нм-

ғиәткә җайлап булар ине
бит. «Һәр кемгә мотлак урта
белем!» — тиген «хорошо»
заһиә таләптарына муаф бир-
мей. Был һүз ыңғайы ғына.

Автордардың теңдештиоз-
лығы байлау алдынан басы-
лып сықтан информация
бюллетендерінен цитата кы-
тереуүзүрөндө лө күрөңдө, б-
уларды тираллауа тисында-
ла хата бөрөлгөн, тик был-
ката депутаттыктык кандида-
тартаһында ыжалмаған. Әйма-
бында ла автордар уйырма-
менен файдалангандар, йөнө-
лө, төслө агитилкактар бар.
Әтәр дө өзлө-күтмө объек-
тивтык телөгөндө, икисе-
төрлө факттарды да куула-
нып буулар шө.

Сауна өсөнө ни бары 3-4 көнө кеше кыя. Утунусулар араһында, албетте, ауырыу балалар юк түгел. Эм-мә таъзияһына таршы, безҙең интернат-мәктәп санаторий тибындагыларға инмәй, ул тик һау балалары ғына утунусыра тейеш. Һәм был безҙең гапәп түгел... Мәктәпкә яла алыу маңсағы мартан 10.

Мәксүтов һәм В. Ишемго-
лов бик тәрән иһеп киткән
дәр, хатта бөтөн бер коллек-
тивтың тазаһыһтарын да
курмайҙар. Ә былай ғына,
телдәр-теләмәс көмә «күсмә
байраҡтар» тураһында ая-
лар: Үҙеңдә уҡытыусыла-
рыңдың хеҙмәтөн шул тик-
лем һанға һуҡмау (автор-
ҙарың береһе интернат-мөн-
тәптә күптән түгел сена-
тамаппа сыйҡан).

Төзөрлө автордур төлө-
ме-төлөймө, эмма факт-
факт булуп талла: 1989 жыл-
да беренсе интернат-мөнтө-
илдөргө урта мөнтөрт ара-
лындагы Бөтө Союз соци-
листик арышында, шулай ук
КНСС-тың XXVII съезина
һәм Бөкөк Октябрьго 70 жыл
тулму айканы утөрөгө
Бөтө Союз смотр-комкурсына
да еңсөсө булуп талланды.
1986 жылы СССР калык
хукалыгы төзөнүшү
күргүзмөһөндө татнашты
һ.б. Былар бөтөһө да гөтө
дур һәм көсөрөнөшлө хө-
(Азатк 3-сө биттө.)

БЕЗ ПӘЙЛӘУГӘ килеп
еткәндә, әсир яткылаш-
тамы. Шулай да йәйләу
ыңгыры менән тулган. Ба-
уыңсылар план көргәлә һы-
йыр һауа. Улардың һыяры-
дарын өрләгән әсә тауышта-
ры, кемдәдер моңло итеп
һырылауы, бигрә шылтырауы
— ботәһе бергә йәйләу урын-
лашкан уйнатта геүләп тора
ине.

Агастар араһында бер ни-
сә пр. төмәкләрен иклас
борколдата-борколдата тар-
тып, нимәләр һөйләшәп тора.
Безҙән машина килеп тук-
тағас, улар алырға сыҡты. Ми-
нә улардың күптәре тағыш
ине. Шуга иклас, дуҫтарса
күрештә. Уларҙы безҙән ме-

һөн килгән өлкә газетаны хә-
бәрсеһе менән таныштырам.
Ә ул шундук сандыр көҙә-
лә, пәләш башлы, аурыйы-
на сатраш пирикәк һалған
ферма мәдиренән ферма хәл-
дәрен һораша башлаһы.

— Хәлдәр иң, ятшы. Көн-
лөк һауым аларыуың, — фер-
ма мәдире күҙен сытырай-
тыңқырап һүз башлаһы. —
Ләкин эргәлә әт-көш күбә-
йеп китте бит әле. Бүреләр
за башмакка тейә, айыу һы-
йырҙарҙы һуға.

— Бына нисә лә бер һы-
йырҙы айыу һуғып, — тип
мыһығы сак беләнә баула-
ған егет сабырһыҙлаһып һүз-
гә тысыды. — Шунуң арт
һабағын уҡытырға ине.

— Тороп тор әле, Әмир,
— тип ферма мәдире уға
уҫал ҡараны.

— Нимә, мылтыҡка рөх-
сәтсегез булһа, — өлкә га-
зетаны хәбәрсеһе миңә күз
тықты.

— Безҙе лә алығыҙ. Ис-
маһам, һүмерҙә бер айыу
һунарына барҙым, тип һөй-
ләрмен.

У ПЛАНҒАН — эшлән-
гән. Без, тиз генә та-
мак ялап, күз бөлгәнәсә
борон барып етәйек, тип
юлга сықты.

Алдан мылтыҡ асқан әс һы-
нарсы, арттан тамаша күрүе
әсән барыусы без инәү атлай-
быз. Ысыҡ төшө башлаған.
Улар араһынан атлауы кыйын.
Алс астына ҡарап кына бар-
маһан, берәй нәлгә эләгәт-
һәни соҡорға төшөп ҡолауың-
ды көт тә тор. Алда барған әс
һунарсы артына ҡарамай ғына
йылдам атлай, әйтерһен, улар
һүмер буйына атыш-юлыш
юлдан йөрөп өйрәнгәндәр. Ә
безгә кыйын. Уларҙан күпкә
артта ҡалдым. Шулай ға, киң-
дәйер һунарҙа ҡыҫҡаса,
безҙең дә азым ырай башлаһы.
Уларҙы һыуып еттең.

— Был һунарҙан күп
бармаһы, тағы юлһыҙ ергә тө-
шөбөз. Шулай, йылға буйлап
бер аз барғас, бәләкәй генә
ялан күрһәт. шунуң ситен-
дә айыу үҙеңең ҡара эшен
тылған да инде, — тип
өйөп туйыу иң алда барған
төпәңкә буйлы. Һунарҙың
һунарсы, һөсөгөҙгә ысрафла-
мағыҙ, юлды белеп туйығыҙ,
тигәндәй.

— Көтөүҙән мал юғала
башлағас та уйлаһым инде,
ошо мәхлүкәтсә әсәләр тип.
Тағы дәрәс булған, — тип ба-
ғы һунарсы ауыз әсәһән мы-
ырҙаны.

Безҙең булыуҙан ирәһе-
мә, әллә гәзиттәрсәһемә, һы-
нарсылар һунар тураһында
һүз башлаһы. Теге төпәңкә
көнә көтөүсә 20 айыуҙың
башына еткән икән. Ферма
мәдире лә унан ҡалышма-
ған. Мыйғыһы сак беләнә
башлаған егет: «Был икенсе
айыуһы була», — тип мак-
танды.

— Тороп тор әле, икенсе
айыу имен, — тип ризаһы-
ҙыҡ менән өйөп туйыу бе-
рәһе. — Уны тәүҙә алыр ҡә-
рар бит. Ә айыу биң хөйлә-
кәр.

— Әйе, айыу атыллы.
Әгәр малға теймәһе, тағы ла
атыллырты булыр ине, —
тине егет.

— Әйе, шөп булыр ине.
Шулай ға йырттыс хайуан
— йырттыс хайуан инде.
Нимә көргән үҙе белә һәм
тыла ла.

— Ә беләһегеҙмә, айыу
корбаның биң хөйләкәр тоға,
— тип төпәңкә һунарсы ни-
мәләр һөйләргә һыйыңды ла
безгә бороллоп ҡараны, — бы-
нан бер-икә йыл элек
йәйләүҙә һыйырыбыҙ юғал-
ды. Әзләмәһән ер ҡалманы,

рып, емдәк эргәһен ҡарап
килдәләр. Бер нәмә лә һи-
зәлмәй. Алдан билдәләп ҡу-
һылған агастарға үрмәләй-
бөз. Миңә сандыр көҙәлә
һунарсы менән бер ағас ту-
ра килә. Һыбырҙашып, айыу
күлән сығына һишләргә, тип
һөйләшәп алғас, барыбыҙ за-
тышып талабыҙ. Тың алыр-
ға ауыр. Һүткерергә ярамай.
Тыңһаһы, айыу бер нәмә
лә һиҙмәһән. Безҙән бар
иттибар — сак-сак һиҙеләп
иттибар емдәктә. Мылтыҡтар
за шуңда төбөлгән.

Былай катып ултырыу оҙак-
ты китте. Бына-бына килеп
сыға тигән айыуһы һамаң
да юҡ. Бер нисә сәғәт үтөп
китте. Тик кенә ултырыуҙан
кул-аҡы, төн оҫһы башлаһы.
Йоно килә.

Йәйгә көндөң төнө тыҫһа,
таң да һиҙелә башлаһы. Тирә-

Флур ҒАЗИН

АЙЫУ БАЛАҢЫ ҺАМАН ИЛАЙ ИНЕ

(Хикәйә)

барыбер таптым бит ул ба-
хырҙы. Айыу ярты көҙә-
һән ашаған. Йырттыс менән
бахыр һыйырҙың алыш уры-
нын ҡарайым. Бер рәт бу-
лып агастар тамырҙарынан
һурылып килгән һәм шул
рәтә трактор һөргән һымаҡ
бураһа ята. «Был нимәне
аңлата инде?» — тип ул бе-
згә ҡараны. Һәм берәйһе яуап
бирә һалмаһын, тигәндәй,
хәлдә аңлатып та бирҙе —
айыу был аҙашкан һыйыр-
ҙы аңдыған, уңайлы вәҡытта
уның өстөнә һикергән. Тик
һишләптер ҡойроғона ғына
әлһәтәрә алған. Кото оҫһан
һыйыр сабып сығып киткән.

Айыу барыбер тегенә ҡой-
роғон ыстыңдырмаған. Шул
уң вәҡытта, һыйырҙы тук-
татыу өсөн, бер ҡулы менән
агастарға йөбөшкән, йөш ағас-
тар тамырҙарынан йолҡолоп
сыткан. Бына һиһәйәт, айыу-
ҙың ҡулы йыуан ағаска
әлгә. Шунуң эргәһендә лә
индә һыйырҙың емдәге. Ошо
урында айыу һыйырҙы тук-
татып муйынын шаҡарған.

— Бына, исмаһам, унда
көс! — тип безҙең был ғи-
брәтлө хәлгә исебегеҙ китә.
— Тукта, әле, Исмаһил,
һуң былтыр күрһе йәйләү-
ҙә айыу бер һыйырҙы башын
һылғаға тығып сөсәтөн үт-
тергәнән үз күҙәребеҙ ме-
нән күрҙең тә инде. Дәрәс,
шул күстә уң һыйырҙың
емдәгенә килгәндә айыуҙың
үҙеңең дә башына еттең.

— Вәтәһе лә һөйләһе, мин лә
кото ҡалмаһым, тигәндәй,
егет тә үз хикәйәһен һөйлә-
һәй булдыра алманы.

— Фәтхулла ҡартты бе-
ләһегеҙдәр, белмәй иң, ала-
һы һунарсы, айыуһы. Уның
тураһында мин һөйләбөсөк
хәлдә анекдот итеп тә һөй-
лөнөләр. Ҡарт һунарҙамы,
һайһандыр ҡайтып килә
икән. Иң күрһең урман аң-
лаһында айыу бер тананы
ҡосаһлап тора. Бабайҙың
исе киткән. Бындай күр-
һеһе йыһ булмай ға инде.
Ул, бар донъяһын, оҫһоп,
был күрһеһеңә хайраң ҡа-
лһын тора икән. Бына, һиһә-
һәт, һыйыр ығыла. Был иң
ғәләмәт? Һунарсының
күрһе, айыу урманға ҡаса,
тана итып ҡала. Барып ҡа-
раһа, ҡарт иң күрһе: ҡарт-
тың үз танаһын айыу ҡола-
һынан тейәп тананы һуған
икән. Тана, бахыр, ҡаны бе-
төүҙән төмәһләгән. Ҡарт
үлгән тана эргәһендә ах та
ух килә. Һиһләһең?

Егет тағы нимәләр һөйлә-
ргә уңталғаны, алда барған
һунарсы уны тыйы.

— Емдәккә ятһылаһыбыҙ,
бәлки, айыу бындаһыр. Та-
уышһаһағыҙ.

Һунарсылар мылтыҡтарын
көргө. «Ҡараһы ярайһы ғына
төшкөн. Бына-бына берәй
ағас артынан айыу. Һүткереп
сығыр һымаҡ. Безҙе ҡалды-

һы һиҙелерлек асылды. Мин,
йонһа баш булмай, еңелсә
генә оҫһоп киткәнмен. Һапыл
ағас шартлап һыныуға һәм һи-
мәһәндәр һамаң итеп ырылда-
уына төртлөп улдым. Сак-сак
тына ағастан ҡолап төшө-
нөм. Йоно баһһан төн үз хә-
ләнә ҡайтты.

— Айыу килә, — эргәлә
ултырған һунарсы миһең ҡа-
бырғаға төрттө.

— Тауышһаһыуына ҡа-
раһанда, яңғыҙ түгел, иһ-
тәһе, йә балаһы бар. — Тың
алырға ла ҡурҡып ултырған
ярты сәғәттәй вәҡыт үтеп
китте. Ә айыу һишләптер
емдәккә ятһылаһмай. Әллә
һиҙемә икән? Ҡапыл эр-
гәлә генә нимәләр ҡыштыр-
ҙаны, һыңшыған тауыш иһе-
телдә һәм емдәккә ҡарай бо-
лһок төнө һәмә Һүткереп үт-
те. Артынан, тауышһыҙ ҡа-
раскы кеүек, әллә айыу кү-
ренде. Емдәк тирәләп айыу
бер түңәрәк бирҙе һәм бе-
згә яҡһа бороллоп, нимәләр
һиҙгәһәндәй, ескәнә башла-
һы. Нимәгә атмайҙар? Ми-
һең йөрәк оҫһоп сығырҙай
булып тибә. Бер юлы өс
ҡаты шартлау. Үкереү. Ша-
тыр-шотор килеү. Дары тө-
төнө таралғас та емдәк эр-
гәһәндә айыу күрһәһәй: «Әл-
лә ҡолаған, әллә ҡасһан.
Һунарсылар тиз генә аҫһа
төшө башлаһы. Без ға улар
артынан ҡалмаһыбыҙ. Емдәк
эргәһәһә киләбөз.

— Айыуға тейгән, әйҙәгөз
артынан — емдәк тирәһән ҡа-
рап, ҡан таһтарын күргөс,
һунарсылар шуңдай һығым-
таға килә.

Ә С ҺУНАРСЫ мыл-
тыҡтарын әсәр генә
тотоп алға китте. Без улар-
ҙың артынан әйҙәгөз. Яра-
һы йырттыс биң ҡурҡыһың.
Балаһы булһанда, ул тағы
ла ҡурҡыһыһырап, алуһыҙы-
рап, Шуга һунарсылар үтө
һаң, һәр ағасты, һәр тауыһы-
ты уран үтәбөз. Күһмелер
барғас, бала илаһандай та-
уыш иһетелдә. Был иң ға-
һәһәт? Без бер-беребеҙгә ҡа-
раһаһыбыҙ. Урманда һиһәйәт
бала? Алтыраһып, шул та-
уыш сытһан яҡһа атлайһыбыҙ.
Алда асыҡ аҫһан күрһәнде.
Шуңда без һиһәһәтлө хәлгә
тал булаһыбыҙ: салһанан төшөп
айыу ята, уның ҡатып ҡал-
ған, һөтә сытһаған күкрө-
гөн һура-һура айыу балаһы
һыңшыһып илай. Һөһ егет
мылтығын айыуға тосһаны.
Төһәһә һунарсы уны әтеп
үк ебөргө.

— Аһмак, кемгә тосһай-
һын, айыуың үлгөн дә инде.
Ә балаһына тосһаһан, быһа!
— тип ул дәү йөзгөһөн егет-
тең алһында уһнатты.

Безҙең был тамашаны кү-
рһе, һунар дәрәтө бөттө. Ул
ғына ла түгел, балаһы һиһ
айыуҙы атһанға үкенеү той-
гоһо тыуы. Барыбыҙ ға
был көтө өсөк хәлдә үзөбө-
згә һөһләһә тәһзөт.

Безҙең был тамашаны кү-
рһе, һунар дәрәтө бөттө. Ул
ғына ла түгел, балаһы һиһ
айыуҙы атһанға үкенеү той-
гоһо тыуы. Барыбыҙ ға
был көтө өсөк хәлдә үзөбө-
згә һөһләһә тәһзөт.

Безҙең был тамашаны кү-
рһе, һунар дәрәтө бөттө. Ул
ғына ла түгел, балаһы һиһ
айыуҙы атһанға үкенеү той-
гоһо тыуы. Барыбыҙ ға
был көтө өсөк хәлдә үзөбө-
згә һөһләһә тәһзөт.

Земфира ЯУБАҒАРОВА

Һиҙгерлек

Тағы йыға һуҡты. Ауырыу

бит.

Күптән түгел миңә сит иһе!

Нисәһе көн хәҙер тулап

атам

Өйәһәһән баһкә һиһеллә.

Бер уй ғына борсой, тыңғы

бирмәй:

«Әсәһем, тин, әсәй белмәһән.

Иһетеп тә миһе, ауырый тин,

Нөрәкһәһән һағыһ

төлмөһән!»

Әллә өһәм, әллә төһәм

булды —

Иренемә йылы һөт тама...

Әсәһ күкрөгөнән һарһкан

һөттө

Потһороп та йотам миһ

һамаһ.

Батаһаммы?

Юк, юк, ана

тауыһ:

«Һиңә хат бар, бейе,

һөһһөһ!»

Хат юлдары аша әсәй баһты

Иһе ҡуһын һуҙһан көһһә:

— Бөгөн һиһе, балаһ,

төһтә күрҙем,

Сирләйһеңмә әллә, иң

булды?

Хатың да юк һамаһ... Һәм

хәреһтор

Дер-дер килеп ирәп юк

булды.

Ер йөзөндә бөтә әсәләр ға

Әүһһәләр, тинек, әүһһә!

...Иренемдә — һөтөң,
Әсәй һиһең
Һиҙгер йөрөгөңә баш әһәм!

Флурә ШӘЙХЕТДИНОВА

Алтын һарай

Һүмеремдәң миһуғтары —
алтын кирбестәрә менән
Төҙөнөм миһ мәһкиһәлә

алтын һарай.

Затһы, горур, күһкә

ашһан түбәһәнән

Ҡамаштырып күҙҙе,

ҡоһш йөзә ергә ҡарай.

Ә әстөрән бизәнәм миһ

алһындаң да ҡиммәтәрәк

Күз һиһемдәң һәр

тамһыһы — ыһыһ менән;

Юһка ғына төбәйһең

һиһ теүәләрәк һәм

көһлөрәк

Уң-һуҙәрҙә, арыулап та

уулап гелән,

Ул уҡтарың яһып бөтә,

юһка ғына ярты юлдан
Мәңгә һуһмәс яһты, әсә
миһең йүрҙән.
Һарайһында үлемһең нур,
иреңгә рух туғанһы миһ —
Бығау һала, әсир яһа
алһаһың һиһ.

Рәйес ТҮЛӘКОВ

Яланғас тың һиһы
төһөрөлгән
90-сы йылдың календары.
Арһамәһың түгел зһиһеңдә
Һуһыһыңды, зһиһа буй.

Алһын лурһы, алһын бөзрә

лурһы —

Сәсә төһөһә һиһсәлә шөлкәм

шөлкәм.

Быһ тикләм дә һыһыу,

һомһол итеп

Кем үстәрҙә, аһай-әсәһең

кем?

Билдәһең.

Ләһиң яһын күрһең.

Бөгөн миһ оһондай иһем

бирәм:

Заман ҡыһы.

Һәм иһсәрәм һиһе, —

Һиһе бары аһса иһсәһәргән,

Ауыр.

Тик барыбер ғафү итәм.

Хур буһанһың, тинәм,

яһыһыһың.

Һиһ тәүгә йә һуңғы шәрә

түгел,

Һиһ бит бары — заман

сағыһыһың.

Тормоһ сағыһыһың!

Юһка түгел —

ЗАМАНЫ

ҮТКӨН юлыбыҙға төһкит
аша ҡарап, атлайһы
азымдарыбыҙ тураһында уй-
лайһыҙ бөгөн. Уйһып уйла-
һыларһы һөмәһәр бар икән дә

баһа: шәһсә ҡуһты, төһөһ-
лөк һылдары безҙе күһмә төс-
һөзәһәһәргән, арһыландырган,
ҡаты бәгерлә иткән.

Бөгөн, дымға һуһһан ят-
һан ҡоро ер һиһфалы яһғыр-
ға иң дәрәжәлә моһтаж буһһа,
безҙең һиһри һиһсә йөрәк-
ребеҙ, һиһри фекерлә зһиһәһә-
ребеҙ үз-ара аңлаһыуға, һыһы
әзәһәт һәм сәһгәт ҙаһыһа
фекер аһыһыуға шул дәрәжә-
лә моһтаж. Моһтаж!

Вәхеткә ҡарһы, әзәһәт-
безҙең төһөһө һаһында һөй-
ләһеү өсөн моһкиһәһәребеҙ
арта. Миһ быһда республика-
һыҙҙа сыға башлаған «Пәһ-
лек» газетаның да күз уңың-
да тотам. Иң һөһһәһәһәһә
шул: газета ҡыһыу һәм опе-
ратив рәһештә әзәһәт һәм
сәһгәт төһәһыһа һиһ урын
бирә. Һыһың аһыһ миһсәһ —
«Замандаһ» бите.

Веренсә һүҙем — «Заман-
даһ»та бирәһәһән әзәһәт берек-
мәһәр ҙаһыһда. Биң күп ҡала
һәм райондарҙы, уҡыу йорт-
тарып үз өсөн алған 17 бе-
рекмә бар уһа. Әһмә миһне
уларҙың һаһы түгел, аһыһы-
тары ҙаһыһыһыһыһа, дәрәжә-
рәге, борсой.

Нисек аңларга? Утыусы,

Эйе, революция өйөрмө-
гөндө һәм һуңурак меңлө-
гө һаштор укуымышлыһы
һәһәк булған, аһан улған,
һи булһап таралған һәм
эмиграцияға киткән. Яу кор-
һашһы булһаһы, шуға һара-
һаһтан, һинтелиһенцияһы
һрһп һалған һөһөһ өшөшө-
һөһ һиһһһһ һиһһһһһһһһ
һиһһһһһһһһ һәһәк һыһһһ

Ә нинә уларҙы бюрократия аҙатҡанға тар-мар итмәне, хәлсәнән килә ие бит? Кемгәлер эшләргә ла, наҙан бюрократияның арбаһын да тартырға карәк ие, сөнки «яңы утыҡшышлылардан» рәт шыраҡ булды шул. Эш рәте белмәй икәнһең, хатта көңкү булып кыстыр — бер нәмә дә киленеп сытмаласла. Икенсепән, «үз хөкәмкәһе үз тууында булған», бәтә йтәтпә да тамырын нығыткан түрәгә, теһен кысып, өңһөҙ-һиһөз башын

Язылмаган бер тарих эзенән

(эссэ)

19.....?

«Социалистик билдәлек-
тең плюрализмы — ул һәр
береребезгә толерантлылык-
ты тәрбияләү». Негизе окша-
маймы был һүззәр? Һүззе-
ре миңа лә окшاپ етмәй —
тогот латин, э улар аңырт-
кан фекергә куш куллап
кушылам. Ә башкортса ул
серле һөйләм бик аябай яң-
гырай: социалистик билдә-
лектең күп ятлы булуы.
ның мөмкинлегә. — ул без-
зәң кеше фекереңа сабыр
тарай белеүгә тәрбияләүгә
талап итә. Тимәк, бюрократ-
тар сиңыфының нистинкы.
на әйләнеп өлгөргән. һәр
прекле, һәр дәрәс һүз өсөн
— лаз, репрессиялар талап
итеү осоро үтергә тейеш.

Күгәрсен районының
Юлдыбай ауылы газета
укыусылары исеменән
Р. Вахитов.
Р. ЗИННӘТУЛЛИН.

Нуриманов исемеңдәге колхоздың машина-трактор-мастерской һәм Ләззәтмәт урта мәктәбе коллегията-ры. Бәтһе 27 кутанга — Хәйерлиманов, Талимова, Шабапова, Тәүәккүлова, Фәтихов, Хәйбуллина, Кутдосова, Фәтихова, Закиров, Якутова һ. б.

Белешмелер өсөн телефондар: 29-43-84 һәм 29-43-32.
Башкорт АССР-ы Эске эштер министрствосының
кадрлар менән эшләр идаралығы.

Индексы — 50604.

28	23	3	2	235	—	78	49	А. Сидель
28	20	0	8	181	—	100	40	А. Гусев,
28	17	3	8	148	—	104	37	Природни
28	11	4	13	125	—	159	26	ван хонк
28	11	2	15	123	—	121	24	Ика оспа
28	9	3	16	144	—	130	21	лар тыры
28	8	1	19	142	—	248	17	зе нам 1
28	8	0	23	85	—	241	10	нан, ош